

PROJECTE GRAN SIMI

Llibertat per a les persones no humanes

Imaginem que estem tranquil·lament amb la nostra família i uns amics al camp quan per sorpresa apareix una colla de salvatges, ben equipats i armats, i per tal de segrestar-nos s'estableix una lluita acarnissada i desigual. Com a resultat d'aquesta, probablement alguns dels atacats moren, potser a l'instant o potser més tard com a conseqüència de les ferides. El nucli queda desintegrat o desmembrat, i un dels supervivents és dut a una estreta gàbia pels raptors durant els següents 10 anys. El motiu? Possiblement exhibir-lo per a entreteniment de cap de setmana o per fer-hi experiments científics sense el seu consentiment. Com ens sentiríem si fóssim aquest supervivent?

Josep-Lluís Viladot

QUÍMIC I SOCI DEL GREAT APE PROJECT

Probablement ja heureu endevinat que els salvatges són humans i els atacats són animals no humans en el seu hàbitat natural.

Doncs si aquests darrers fossin grans simis no cal massa imaginació per saber com se sentirien: probablement els seus sentiments de desesperació, estrès, etc., en aquesta situació serien bastant similars als nostres.

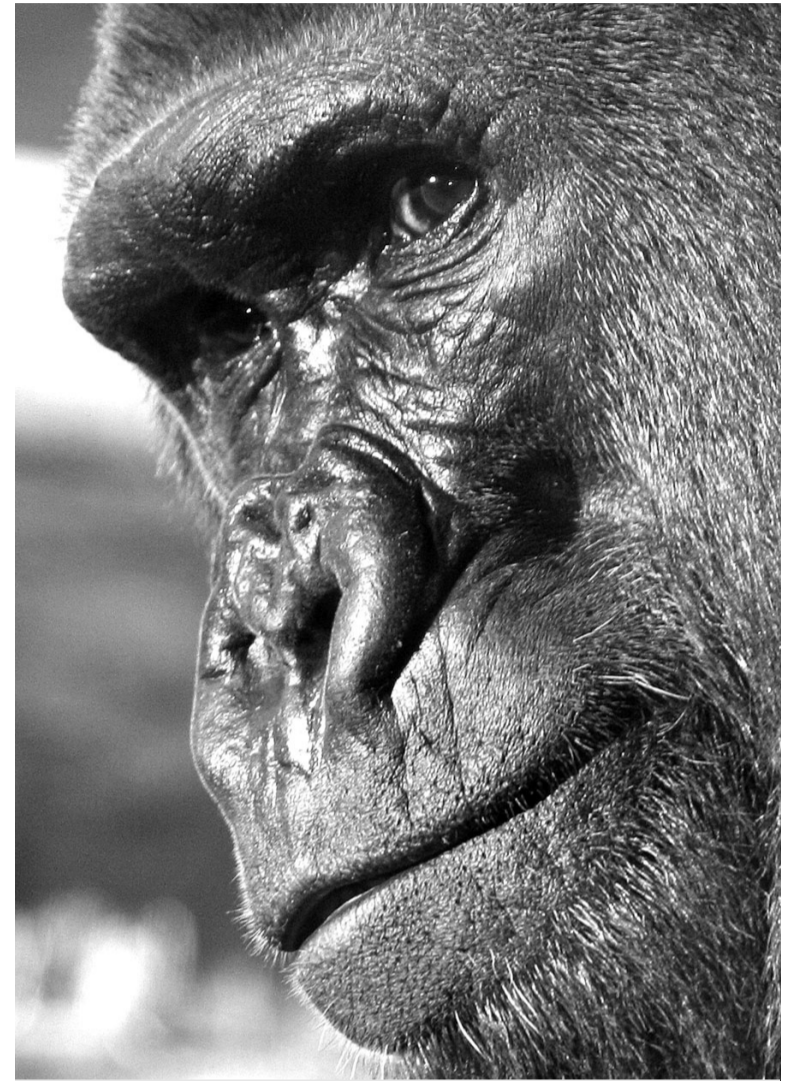
A la llum dels resultats de la recerca en etologia de la segona meitat del segle passat, i amb la lucidesa del pensament ja madur en ètica i filosofia de l'alliberament animal, el pensador Peter Singer (vegeu USERDA, número 18) i companyies il·lustres com la primatòloga Jane Goodall

toca a l'especisme. I per començar, les espècies més properes a la humana, els grans simis antropoides, que són també persones –segons la definició singeriana com a ser autoconscient amb capacitat d'anticiparse als fets i tenir desigs. Aquesta tasca cal fer-la ràpidament, ja que a l'hora que seqüenciem l'ADN del ximpanzé i descobrim que és igual a l'humà en gairebé un 99%, l'ONU publica en l'atles dels grans simis que, excepte els humans, tots estan en perill de desaparició.

Aquest objectiu, que podria semblar una quimera, ja està començant a donar els seus fruits. En aquests moments s'ha presentat al Congrés dels Diputats de l'Estat espanyol una

Sorprenentment, el jutge Edmundo, encarregat del cas, el va acceptar per al seu estudi, i això ja es va considerar una victòria parcial. Mentre esperava rebre tota la informació del zoològic, a través de la xarxa mundial del GAP es va fer una demanda global de recolzament per ajudar al jutge a prendre la decisió correcta. Al nostre estat, el difusor de la notícia dins el GAP va ser l'activista Pedro Pozas, secretario general del Projecto Gran Simi-Espanya. Nombroses cartes van ser enviades als senyors Santana i Edmundo, i semblava que s'estava en el bon camí.

Sobradament, la ximpanzé Suiça va morir el proppassat 27 de setembre, i la reacció immediata va ser

DECLARACIÓ SOBRE ELS GRANS SIMIS ANTROPOIDES

Demaneu l'extensió de la comunitat d'iguals perquè inclogui tots els antropoides: éssers humans, ximpanzés, goril·les i orangutans. Una comunitat d'iguals és una comunitat moral en què acceptem l'existència de certs principis morals i drets bàsics que governen les nostres relacions amb els altres membres i que poden fer-se complir per llei. Entre aquests principis i lleis hi ha els següents:

1) DRET A LA VIDA

La vida dels membres d'una comunitat d'iguals ha d'estar protegida. No es pot matar els membres de la comunitat d'iguals excepte en circumstàncies estrictament definides, com per exemple la legítima autodefensa.

2) PROTECCIÓ DE LA LLIBERTAT INDIVIDUAL

No es pot privar arbitràriament de la llibertat els membres de la comunitat d'iguals; en el cas que algun d'ells fos tancat sense el corresponent procés legal, té dret a l'alliberament immediat. La detenció dels que no hagin estat inculcats d'haver comès cap «crim», o d'aquells que no siguin criminalment responsables, solament es permetrà en el cas de demostrar-se que és per al seu propi bé o per la necessitat de protegir els altres d'un membre de la comunitat que podria ser un perill si estigués en llibertat. En aquests casos, els membres de la comunitat d'iguals han de tenir dret a apel·lar un tribunal judicial, ja sigui directament, o en cas d'incapacitat, a través d'un advocat.

3) PROHIBICIÓ DE LA TORTURA

Produir deliberadament dolor a un membre de la comunitat d'iguals, tant si és de manera injustificada com en el suposat cas de beneficiar els altres és considerat com a tortura i és inadmissible.

Aquesta Declaració va aparèixer originalment al llibre *The Great Ape Project. Equality beyond humanity*, editat (1994) per Paola Cavalieri i Peter Singer, que en van ser els primers subscriptors juntament amb tots els col·laboradors del llibre. Aquesta traducció al català està extreta d'<http://www.proyectogransimio.org/Catalan/index.htm>, on es pot signar electrònicament la Declaració i enviar-la a l'organització Great Ape Project. Existeix una traducció al castellà d'aquest llibre, publicada el 1998 per Editorial Trotta.

han dut a terme el Great Ape Project (Projecte Gran Simi). Tal com s'explica al web www.proyectogransimio.org/, el Great Ape Project (GAP) és una idea èticament avançada, un llibre i una ONG que pretén trencar les barreres entre les diferents espècies de grans simis (goril·les, humans, orangutans, ximpanzés) perquè tots ells tinguin drets fonamentals (a la vida, a la llibertat, a no ser torturats físicament ni psicològicament). Aquest és un primer pas per a l'eradicació de l'especisme, com s'anomena a la discriminació per motius d'espècie, en la línia de les tesis d'*Animal Liberation* (1975 i 1990) i *In Defense of Animals. The Second Wave* (2005), de Peter Singer. Després que el pensament occidental ha superat la discriminació racial i sexista, ara li

proposició no de llei perquè el govern s'adhereixi al Projecte Gran Simi, que en principi s'ha de debatre durant el primer trimestre d'aquest 2006, i arreu hi ha iniciatives en aquesta línia com la història real que explico a continuació.

El passat 19 de setembre, el professor Heron Santana, Promotor Públic del medi ambient de Salvador (Bahia), Brasil, presentà un habeas corpus per a la ximpanzé Suiça, que duia 10 anys tancada a la gàbia del Zoològic de Salvador. Un habeas corpus és una petició de llibertat per a persones il·legalment privades de la seva llibertat, i per descomptat mai no s'havia demanat per a animals no humans. Aquesta petició cal emmarcar-la dins la tasca que està realitzant el grup brasiler del GAP.

sol·licitar una investigació ja que se sospita que la causa de la mort ha estat l'enverinament.

Possiblement s'havia aixecat massa polèmica al Brasil i s'havien rebut massa suports internacionals. Potser algú tenia por que a partir d'aquest cas es demanés un allau d'habeas corpus a diferents llocs del món. Ara, el grup brasiler ha demanat que es dictami la seva llibertat encara que s'hagi mort, i que el seu cadàver sigui dut a un santuari de ximpanzés, i Suiça ha esdevingut la primera màrtir ximpanzé per aconseguir la llibertat dels seus.

Espero que aquestes ratlles us hagin fet reflexionar, i és que, com deia Gandhi, la sensibilitat d'un poble es mesura en com aquest tracta els altres animals.